

Kult českých muzikálů, Nikola Šuhaj, se hraje v Liberci

Hlavního hrdinu uvidí diváci hned ve třech odlišných ztvárněních. Premiéra je v Šaldově divadle **dnes večer**.

LIBEREC Mezi českými muzikály má zrovna tenhle výsadní postavení; na sklonku sedmdesátých let upoutal ve svém filmovém zpracování celou republiku a z představitelů hlavních rolí Ivy Bittové a Miroslava Donutilla udělal přes noc hvězdy.

Balada pro banditu. Světovou premiéru mělo dílo libretisty Milana Uhdeho a skladatele Miloše Štědroneho roku 1975 v tehdejší Divadle na provázku; dnes v 19.00 jej zhlédne liberecké publikum.

„Příběh muzikálu vychází ze skutečných událostí, k nimž došlo na Podkarpatské Rusi na počátku dvacátých let dvacátého století. Tehdy zde působil vojenský zbrojník a lupič Mykola Šuhaj, který se skupinou kumpánů okrádal především židovské obchodníky na cestách v okolí Koločavy. Více než rok úspěšně unikl československým četníkům, kteří se ho pokoušeli polapit, až se jim to nakonec podařilo díky vypsání odměny za dopadení a zradě Mykolových společníků,“ vyprávěla režisérka liberecké inscenace Lucie Málková.

O deset let později se tématu chopil komunistický spisovatel Ivan Olbracht, který na Podkarpát dlouho pobýval a dobře poznal život tamějších lidí. Mykolu počestil

Nikola Šuhaj Vyhlášené dílo Milana Uhdeho a Miloše Štědroneho má v libereckém Divadle F. X. Šaldy premiéru dnes večer. Foto: Bořivoj Černý, MF DNES

na Nikolu a vydání románu Nikola Šuhaj loupežník vzbudilo kontroverzi. Spisovatele obviňovali z oslavy zločince, z výsměchu četnictvu, z pohrdání zákonem.

O čtyřicet let později k látce znovu přistoupil Milan Uhde. Podnikl vlastní pátrání v dobovém tisku i archívních materiálech a pokusil se Šuhaje podat jako hrdého člověka, kterého nepoddajná povaha i složitá osobní situace dovede až

ke zločinu. „Chápal jsem Nikolu jako hrdého a sebevědomého člověka, jehož nepoddajnost, ale i nepřizpůsobivost ho přivedly až k antisociálnímu jednání. Je v něm zároveň něco sympatického. Neumím ho odsoudit, ale ani obdivovat,“ řekl.

Režisérka liberecké inscenace Lucie Málková, která se v Šaldově divadle už podepsala například pod muzikál Urinetown, se roz-

hodla k Baladě pro banditu jako ke sporu o to, kým vlastně byl Nikola Šuhaj. Proto ho v inscenaci diváci uvidí hned ve třech vydáních – v podání Martina Stránského, Tomáše Váhalu a hosta Petra Semeráda.

„Každý bude zastupovat jeden pohled na Nikolu Šuhaje – jako na zločince a vraha, jako na romantickou legendu a jako na milujícího člověka, který ve složitých osobní situ-

aci musí složitě volit,“ dodává režisérka. Dále se diváci mohou těšit na Karolínu Baranovou jako Eržiku, Tomáše Dianišku jako Derbaka či Tomáše Impseila jako velitele četníků; v dalších rolích pak vystoupí téměř celý činoherní soubor Divadla F. X. Šaldy a několik hostů.

Kdo zmešká premiéru, má šanci vidět Baladu pro banditu v Šaldově divadle ještě v sobotu 2. a neděli 17. dubna. **Jan Mikulíčka**

Krátce

LIBEREC

Ladě zahrají svoje dark blues

Soubor Ladě, který prezentuje svojí podobou alternativní dark blues, vystoupí dnes od půl osmé večer v libereckém Experimentálním studiu. „Temná poezie zahalená v experimentální bluesové hudbě s charizmatickým zpěvákem Michalem Kubesou. Opavský objev nezávislé scény v komorní sestavě,“ popisuje pořadatel Jiří Vydra. Informace o kapele jsou na www.lade.cz. (jan)

ČESKÝ DUB

Skupina Wings představí tance

Dnes od 19 hodin se v obřadní síni česko-dubské radnice uskuteční druhý z řady koncertů připravovaných v rámci cyklu Česko-dubské hudební večery. Nese název Tance dávných časů a prostřednictvím skupiny Wings se publikum seznámí s historickými tanci, valčíkem, polkou a kankánem, s c o u n t r y tanci, mexickými i irskými tanci a joggingem. (jan)

NOVÝ BOR

Víkend patří festivalu Jeden svět

Festival dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět začíná dnes v Městském kině v Novém Boru. V 16 hodin vystoupí novoborská skupina Swayambu, návštěvníci budou moci ochutnat občerstvení z Konga a čajové speciality. O hodinu později nastoupí skupina Allstar Refúdzí Band, která je složená z profesionálních divadelníků a hudebníků z celého světa. Festival, na kterém mohou diváci zhlédnout osm filmů, potrvá v Novém Boru do neděle. (jan)

Film Multikina v Liberci promítají i snímek Králova řeč

Česká Lípa
KD CRYSTAL - KINO
Boženy Němcové 2942
Londýnský gangster 17.30
Máma mezi Martany 3D 15.30
Odcházení 20.00

Jablonec nad Nisou
KINO JUNIOR
Jiráskova 4898/9, tel. 483710960
Biutiful 16.45
Muži, kteří nenávidí ženy 20.00

KINO RADNICE
Mírové náměstí 19, tel. 483311446
Autopohádky 17.30
Odcházení 20.00
Sanctum 3D 22.15

Jilemnice
KINO 70
Roztocká 500, tel. 481544070
Benga v záloze 19.30

Liberec
CINEMA CITY
nám. Soukenné 669/2a, tel. 840 200 240
Autopohádky 12.10, 14.10
Drive Angry 3D 21.30
Králova řeč 16.00, 18.20, 20.40
Máma mezi Martany 3D 12.20, 14.20, 16.10, 18.00
Méda Běda 3D 15.20
Obřad 18.30, 20.50
Odcházení 15.40, 17.40, 19.40, 21.40
Rango 14.00, 16.10
Sanctum 3D 17.10, 19.20
Světová invaze 13.20
Všemocný 13.10, 19.50, 21.55

CINEMAR LIBEREC
České mládeže 456, tel. 482 411 999
Autopohádky 15.10
Dilema 15.15
Králova řeč 15.00, 17.30, 20.00
Máma mezi Martany 14.00, 16.00
Máma mezi Martany 3D 15.00, 17.00
Na vlásku 14.15
Obřad 17.45, 20.15
Odcházení 17.15, 19.15, 21.15
Rango 14.30, 16.45, 19.00, 21.20
Sanctum 3D 19.00, 21.20
Správcí osudu 16.15, 18.30, 20.50
Světová invaze 18.00, 20.30
Všemocný 16.30, 19.00, 21.30

Mimoň
KD RALSKO
náměstí Čs. armády 173
Hon na čarodějnice 19.00

Nový Bor
MĚSTSKÉ KINO NOVÝ BOR
Smetanova 523, tel. 48722369
Jeden svět - Krev v mobilech 18.30
Jeden svět - Poslední útočiště 20.15

Semily
KINO JITŘENKA
Tyršova 49, tel. 481 311 823
Odcházení 20.00
Festival Jeden svět - Zachraňte Edwardse 17.30

Turnov
BIO RÁJ
Žižkova 1276, tel. 481322083
Cizinec 20.00

Nerušte jablonecké gymnázium

» **Otevřený dopis** Argumenty pro rušení Gymnázia U Balvanu jsou nevěrohodné

Vážení zastupitelé Libereckého kraje,

návrh předložený náměstkem Bc. R. Ciklem týkající se optimalizace středního školství reaguje na demografický vývoj především návrhy směřujícími k omezení všeobecného vzdělávání na gymnáziích a útlumu ekonomických oborů vyučovacích jinde než na odborních akademických a na straně druhé k podpoře technických oborů. Nezaznamenali jsme však, že by tato opatření byla podpořena konkrétními čísly přesně mapujícími situaci v našem kraji, proto jsme se pokusili data z veřejných zdrojů sumarizovat a analyzovat.

Z dostupných dat vyplývá, že na gymnáziích ve třídách odpovídajících střední škole studuje v kraji v současnosti cca 17,5 % žáků příslušné věkové kategorie, odborné obory s maturitou přibližně 44 % žáků a obory bez maturitního vzdělání cca 37,5 % populace. Z pohledu skladby technické obory navštěvuje cca 39 % studujících, ekonomické 13,5 %, obory z oblasti gastronomie, hotelnictví, turismu a obchodu 12,5 %, umělecké 4,5 %, ostatní obory mají již menší zastoupení.

Vzhledem k tomu, že ročník přijatý ke studiu pro 2010/2011 se početně už výrazně neliší od populačně nejslabších ročníků, které budou nyní následovat, lze již z dat posledního přijímacího řízení vycházet při predikci změn, které mohou nastat. Nelze očekávat žádné výrazné změny.

V nejslabším populačním období by podíl všeobecného vzdělávání bez jakéhokoli redukce mohl vystoupit na maximálně 20 % a podíl studentů na technických oborech může klesnout maximálně na cca 37 %. V odborných oborech s maturitou by mohlo být maximálně 48 % studentů a v oborech bez maturitního vzdělání nejméně 32 % žáků.

Liberecký kraj se řadí dlouhodobě mezi regiony s nejslabším podílem gymnaziálního vzdělávání. Výše uvedená čísla to jen dokládají a zároveň ukazují, že respektují do-

poručení ohledně všeobecného vzdělávání uvedené v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR. Z toho jasně vyplývá, že při řešení problematiky středního školství LK není zcela jistě prioritním problémem redukce všeobecného vzdělávání.

Výrazné problémy středního školství v Libereckém kraji však způsobuje především vysoká kapacita středních odborných škol a učilišť, která nemůže být reálně v blízké budoucnosti nikdy dostatečně naplněna. Lze odhadnout poměrně přesně možný počet budoucích studentů a ten říká, že brzy naplněnost negymnaziálních škol bude globálně menší než 50 % jejich kapacity. Pokud

„Liberecký kraj se řadí dlouhodobě mezi regiony s nejslabším podílem gymnaziálního vzdělávání.“

bychom do nich hypoteticky přesunuli všechny „středněškolské“ studenty z gymnázií, tak naplněnost vzroste mírně nad 60 %.

Žádná redukce všeobecného vzdělávání nemůže tedy zásadně vyřešit kapacitní problémy škol v kraji. Protože naplněnost některých odborných škol je a bude vysoká, musí zákonitě na druhé straně klesnout naplněnost jiných škol pod únosnou mez. Optimalizace sítě škol by měla řešit především tuto problematiku, jinak hrozí nebezpečí, že dojde k závažným problémům s financováním provozu některých, a to i „velkých“ škol.

Typickým případem školy, u které lze očekávat nedostatek studentů je Střední průmyslová škola technická v Jablonci. Řešení spočívající v utlumení jedné třídy všeobecného vzdělání Gymnázia U Balvanu tuto situaci nemůže vyřešit. Lze spíše očekávat, že tito studenti doplní volnou kapacitu na gymnáziu v Tanvaldě či na obchodní akademii nebo

zvolí školu v Liberci. Je nutné si především uvědomit, že Jablonec a Liberec jsou blízká města s velmi dobrým dopravním spojením a „trh škol“ je tedy do jisté míry společný, a protože nabídka odborných oborů a kvalitních odborných škol v Liberci je pro obě města víceméně dostatečná, potom Jablonec v této konkurenci „nemá, kde brát studenty“.

Pokud by se tedy uvažovalo o nadbytečné kapacitě škol v Jablonci a nutnosti zde ušetřit, tak by se mělo v první řadě zvažovat, jak naložit právě se střední průmyslovou školou, která nemá v podstatě žádný potenciál, aby měla v blízké budoucnosti dostatečný počet studentů. Naopak argumenty pro navrhované rušení Gymnázia U Balvanu, jako je „záchrana“ průmyslové školy nebo údajně vysoká účast jablonecké populace na všeobecném vzdělávání (což lze velmi snadno vyvrátit), jsou nevěrohodné.

Gymnázium jistě nepatří ani mezi školy, kde může studovat prakticky každý, ale prokazatelně přijímá studenty nadprůměrně, protože má každoročně dostatečný počet zájemců, ze kterých může vybírat ty nejlepší. I přes nejistotu panující kolem budoucnosti školy se k letošnímu přijímacímu řízení hlásí 78 dětí ke čtyřletému studiu (260 % kapacity) a 82 dětí k osmiletému studiu (273 % kapacity). Pokud k utlumení školy přesto dojde, bude to jen další z nezodpovědných pokusů, který přinese na jedné straně zrušení fungující a kvalitní školy, ale na straně druhé k řešení skutečných problémů nijak nepřispěje.

Věříme, že Vaše rozhodování o budoucnosti školství v Libereckém kraji bude zodpovědné, moudré a uvážlivé, protože důsledky chybných, unáhlených a nepromyšlených změn by těžce a dlouhodobě poznamenaly budoucnost celého kraje.

Za zástupce rodičů Gymnázia U Balvanu

Jan Pícek

Autor přednáší statistiku a demografii na Technické univerzitě v Liberci

Vaším objektivem MF DNES přináší fotografie z rajce.idnes.cz

V roce 1855 začal Johan Liebig se stavbou textilní továrny v Železném Brodě a později přistavěl i obytné domy. U jednoho z nich byl založen park. Na první jarní den zde pokáceli několik původních stromů.

Kácení stromů Čtenářka zachytila kácení stromů v parku v Železném Brodě. 5x foto: Věra Bartoňová, <http://waverka.rajce.idnes.cz>